

Slovenska krajina

Naše župnije in naši dušni pastirji

Dolga je bila doba, ki so jo morali preživeti naši očetje pod trdo roko madžarske grajske gospode. Kmet je bil vse drugo, samo človek s svojimi obče človečanskimi pravicami ne. Graščakom je hodil na tlako in delal kakor živina, da si je prislužil skromen vsakdanji kruh. Živel je iz dneva v dan, a grajska gospoda je uživala delo kmečkih žuljev ter se zabavala. Višja duhovščina, učiteljstvo ter uradništvo je bilo po večini madžarsko. Če se je tu pa tam vrnil kak domači inteligent med njihove vrste, je bil manj vreden in še zapostavljen. Po vojni pa se je opazil nagel preokret. Kmet je dobil zemljo in ne robota več graščaku, temveč je na svoji zemlji svoj gospod. Začne pošiljati tudi svoje sinove v srednje šole. In ko smo se cerkveno odcepili od somobotelske in se pridružili lavantinski škofiji, so naši sinovi lahko vstopali v slovensko bogoslovje. Ljudstvo, ki je v večih krajih tisoč let pogrešalo domačih duhovnikov, dobi sedaj celo vrsto domačih dušnih pastirjev in druge inteligence. Po dvajsetih letih osvobođenja lahko z veseljem gledamo na domačo duhovščino, ker so sedaj v glavnem zasedene vse župnije z domačini, a mnogo jih še deluje izven Slovenske krajine. — Od leta 1924., ko je bil prvi Prekmurec g. Jerič Ivan v Mariboru posvečen v mašnika, pa do danes je bilo posvečenih 40 mladih prekmurskih duhovnikov, ki vrše svoje duhovno poslanstvo po Sloveniji. Mnogo duhovnikov je dal v Prekmurju tudi red salezijancev, ki so raztreseni kot misijonarji skoraj po vsem svetu. Okroglo število domačih duhovščine znaša 90; 70.000 ovčic šteje naša samostojna apostolska administratura, ki se deli na dve dekaniji z 19 župnijami in 3 ekspoziturami.

Turnišče

Naša fara s svojo zgodovinsko pomembno cerkvijo, ki jo je v 14. stoletju dal zgraditi v romanskem slogu grof Banffy, spada med najstarejše župnije v Prekmurju. Posvečena je prebl. Devici Mariji »pod čarnim logom«. Nekoč je slovela kot znamenita božja pot. Med svetovno vojno pa je bila pri nas pozidana nova cerkev, ki je pod patronatom grofice Zichy. Fara ima okrog 4950 duš in jo od leta 1935. dalje vodi župnik in dekan g. Jerič, ki si je v petih letih službe v Turnišču pridobil mnogo zaslug za župnijo. Novo cerkev je dal poslikati in tudi prostor okrog cerkve je uredil. Postavil je prosvetni dom, ne da bi obremenil ljudi; dom bo spomladi izročen svojem namenu. Kakšne težave so mu delali radi zemljišča za dom, ve samo on, a je vse srečno prebrazil. Pri dušnem pastirstvu mu pomaga g. kaplan Holzedel, katerega zasluga je, da se v naši cerkvi molí v književni slovenščini.

Velika Polana

Naša cerkev je bila dozidana leta 1923. in tega leta je postala tudi samostojna ekspozitura. Sijajno jo je uredil g. Rantaša. Take lepote okoli cerkve in župnišča niste zlepa našli. Imel je veliko veselje z vrtnarstvom ter je, sodeč po njegovem vrtu, bil v resnici »župnik v cvetočem vrtu«. Leta 1938. pa je postala naša ekspozitura samostojna fara in nje prvi župnik g. Halas Danijel po štirih letih kaplanovanja. Fara ima okrog 2000 duš. Omembe vredno je, da je to rojstna vas pisatelja Miška Kranjca.

Bogojina

Naša župnija, ki ima okrog 2700 vernikov, se omenja že v 14. stoletju. Nova cerkev — ponos Slovenske krajine — je bila zidana leta 1925. po načrtu g. arhitekta Plečnika. V tej župniji je deloval veliki kulturni delavec pokojni župnik Ivan Baša, ki je vneto širil dober tisk med narodom ter je poleg dr. Ivanocija

in Klekla st. največ storil za Slovensko krajino. Sam se je obračal do staršev s toplo prošnjo, da naj dajo sina v šolo, če je videl, da je otrok kazal znake nadarjenosti. Od leta 1931. dalje pa vodi župnijo g. župnik Haulko Jožef.

Beltinci

Naša sv. Ladislavu posvečena cerkev je bila pozidana v sredi 18. stoletja. Patronat nad njo ima grofica Marija Zichy, ki ima pri nas še grad in graščinsko veleposadstvo. Fara ima nekaj nad 8350 farnikov in je številčno ena največjih v Prekmurju, radi tega sta tudi obe kaplanski mesti zasedeni. Skrbni voditelj fare je od leta 1922. g. Rudolf Vadovič. Pri obsežnem dušnopastirskem poslu mu pomagata kaplana gg. Cigler Alojz in Gomboc Franc. Pri nas je zelo razgibano prosvetno delo, a pogrešamo prosvetno dvorano. V naši fari (v Bratoncih) je bil rojen Štefan Kuhar, zbiratelj narodnega blaga in izdajatelj narodnih pesmi in pripovedk. Leta 1932. so mu na bratonskem pokopališču postavili spomenik, ki je narejen po načrtu arhitekta Plečnika.

Dolaja Lendava

Je prometno središče in središče uradov na Dolinskem. Župnijska cerkev je bila posvečena sv. Katarini leta 1751., a fara ima okrog 10.000 duš. Vodi jo g. Štefan Bakan, ki se je mnogo trudil, da je razpadajočo cerkev spet popravil in primerno opremil. Kaplanske posle vršita gg. Camplin Ivan in Štefan Gorkoš. V naši fari imamo nekaj šol, kjer se sedaj morajo razlagati verouk v madžarskem jeziku, ker biva tu precej Madžarov.

Hotiza

Naša ekspozitura spada pod župnijo Lendava. Njen voditelj je od leta 1935. g. Berden Jožko.

Črensoveci

Naša cerkev je po velikosti na prvem mestu v Prekmurju. Dozidana je bila leta 1860. Fara šteje okrog 3900 duš. Leta 1933. je bil imenovan za župnika g. Matija Zadravec, ki je dal preteklo leto cerkev na zunaj prenoviti. Skrben pomočnik pri dušnem pastirstvu je g. kaplan Rous Matija. Črensovska župnija je širom sveta znana po tedniku »Novine« in prilogi »Marijin list«, ker se tukaj nahaja uredništvo in urednik g. Klekl Jožef, voditelj Slovenske Krajine v dobi osvobođenja. Mnogo je moral pretrpeti zaradi preganjanja, a z božjo pomočjo je vse prenesel.

Dobrovnik

Naše svetišče je bilo posvečeno sv. Jakobu že ob koncu 18. stoletja. Fara ima še precej Madžarov, zato se ob nedeljah vrši služba božja tudi v madžarskem jeziku. Vodi jo g. Lejko Štefan. Hvale vredno je, da že mlajši rod precej dobro obvlada slovenski jezik. V tem pogledu je naredil velik korak naprej bivši g. kaplan Zelko Ivan. Na Kobilju je ustanovil Fantovski odsek ter pripravil tla za ustanovitve ekspoziture. V sredi uspešno započete dela pa je nenadoma zbolel ter si moral po bolnišnicah iskati ljubege zdravja.

Kobilje

Leta 1938. je bila ustanovljena pri nas ekspozitura, ki jo upravlja g. Koren Ivan. V tem kratkem času je uvedel molitev v književni slovenščini in pridobil srca svojih faranov toliko, da so pripravljeni vse storiti, kar od njih zahteva.

Tišina

Lepa Gorička in Ravenska imata sedaj sedež dekanije pri nas, ki ima precej sličnosti s turniško cerkvijo. Saj obe cerkvi spadata med najstarejše v Prekmurju, obe sta Mari-

jini cerkvi. Kakor je v Turnišču bil velik kulturni delavec in svetniška duša župnik Jožef Sakovič, tak je bil na Tišini dr. Ivanocy Franc. Veliko se je trudil in skrbel za našo faro. Bil je svojim župljanom dober oče, tolažitelj in branitelj. Njegovo delo pa je bilo v času, ko je bila madžarizacija na višku. Branil je slovenski jezik in širil mohorske knjige. Ni se ustrašil nasprotnikov, ampak je z mladima kaplanoma I. Bašom in J. Kleklom izdal 1903. »Kalendar Srca Jezušovega«, 1908. »Marijin list« in 1913. »Novine«. Izdal je tudi nekaj nabožnih knjig in gojil veliko vzgojno, prosvetno in narodno delo. Zato nam naj bo svetel zgled za napredek našega ljudstva! Sedanjí g. župnik Jožef Krantz je tudi dekan. Med verniki, ki jih je kakih 3210, in duhovščino je zelo priljubljen. Župnijo vodi že 18 let in je ustanovil Prosvetno društvo in Marijino družbo, ki prav vzorno delujeta. Pri nas je bilo lani 54 rojstev, smrtnih primerov 37, a poročilo se je 11 parov.

Cankova

Dolgoletni (11 let) župni upravitelj naše fare, ki ima 1976 vernikov, je g. Jakob Sapošnik. Cerkev je bila leta 1754. posvečena na čast sv. Jožefu. Kaplansko mesto je bilo dolgo let nezasedeno. Sedaj pa smo dobili tudi kaplana v osebi g. Janeza Sukiča. Pri nas je bilo lani rojenih 42, umrlo jih je 25, a poročilo se je 9 parov. Na tisoč farnikov pride torej 21 novorojenčkov. Omembe vredno je, da je bil tukaj rojen slavist in znani prekmurski književnik dr. Pavel Avgust.

Pertoča

Je župnija manjšega obsega, a vendar ima okrog 3058 vernikov. Cerkev, ki je bila nekoč slovita božja pot, je posvečena sv. Heleni ter je zidana na hribčku — na precej vidni točki. Župnija je bila ustanovljena leta 1638., kdaj pa je bila cerkev zidana, se natančno ne ve, vendar pa je po zunanosti sodeč že precej stara, ker se ji močno pozna zob časa. Njen vodnik je od leta 1926. g. Štefan Varga. Pri nas je bilo lani rojenih 65, umrlo pa jih je 44. Na tisoč ljudi je lani prišlo 21 novorojenčkov. Nujno potrebna je nova cerkev.

Sv. Jurij

Naša fara je najsevernejša in je številčno med večjimi župnijami naše dekanije, saj ima 4800 faranov. Župnija je že pet let brez župnika, opravlja jo provizor g. Jožef Varga, njegova desna roka pa je g. Štefan Tratnik. Nova cerkev je bila leta 1925. prizidana stari, ki je iz 14. stoletja. Največ zaslug za novo cerkev ima bivši naš g. kaplan Berden Andrej. Pred dvema letoma je g. župni upravitelj dal cerkev prenoviti. Omeniti je treba tudi nemško manjšino, ki ima svoje nedeljsko opravilo in nemško pridigo. Pri nas je bilo leta 1939. 83 rojstev, 52 smrti, porok pa 31.

Kančevci

Naša župnija, ki ima edinstveno lego z lepim razgledom, je velika po obsegu, a majhna po številu faranov, ki jih je le 903. Patron cerkve je sv. Benedikt, zato je med ljudstvom znana bolj po imenu patrona. Vodi jo od leta 1916. g. župnik Faflik Franc, katerega imajo radi ne samo katoličani, temveč tudi luterani. Naša župnija je dala velikega dr. Ivanocija. Njen župnik je bil dolgo let Mikloš Kuzmič, »Okrogline slovenske vice-špöröš«, ki je največji prekmurski katoliški pisatelj. Lani je bilo pri nas rojenih 19, umrlo jih je 8, a poročil se je samo en par. Na tisoč ljudi pride 19 otrok.

Markovci

so fara manjšega obsega, ki leži ob madžarski meji ter ima 1305 faranov. Cerkev je posvečena Obiskovanju Marijinemu. Fara vodi že od leta 1918. župnik g. Ficko Karel. Rojenih je bilo lani 35, umrlo 25, a poročilo se je 11 parov.